

BOFIT Kiina-tietoisku

12.12.2017

Ohjelma

Kiinan taloustilanne ja talouspolitiikan tavoitteet

Jouko Rautava, neuvonantaja, BOFIT

Kiinan velkaantuminen – mitkä ovat riskit?

Riikka Nuutilainen, vanhempi ekonomisti, BOFIT

Kiinan talouskasvun hidastuminen näkyy myös meillä – mutta miten?

Ilkka Korhonen, tutkimuspäällikkö, BOFIT

Kahvitauko

Puoluekokous kertoo, millaisena Kiinan johto näkee maansa ja maailman

Jyrki Kallio, vanhempi tutkija, Ulkopoliittinen instituutti

Miltä näyttää reformirintamalla puoluekokouksen jälkeen?

Juuso Kaarevirta, vanhempi ekonomisti, BOFIT

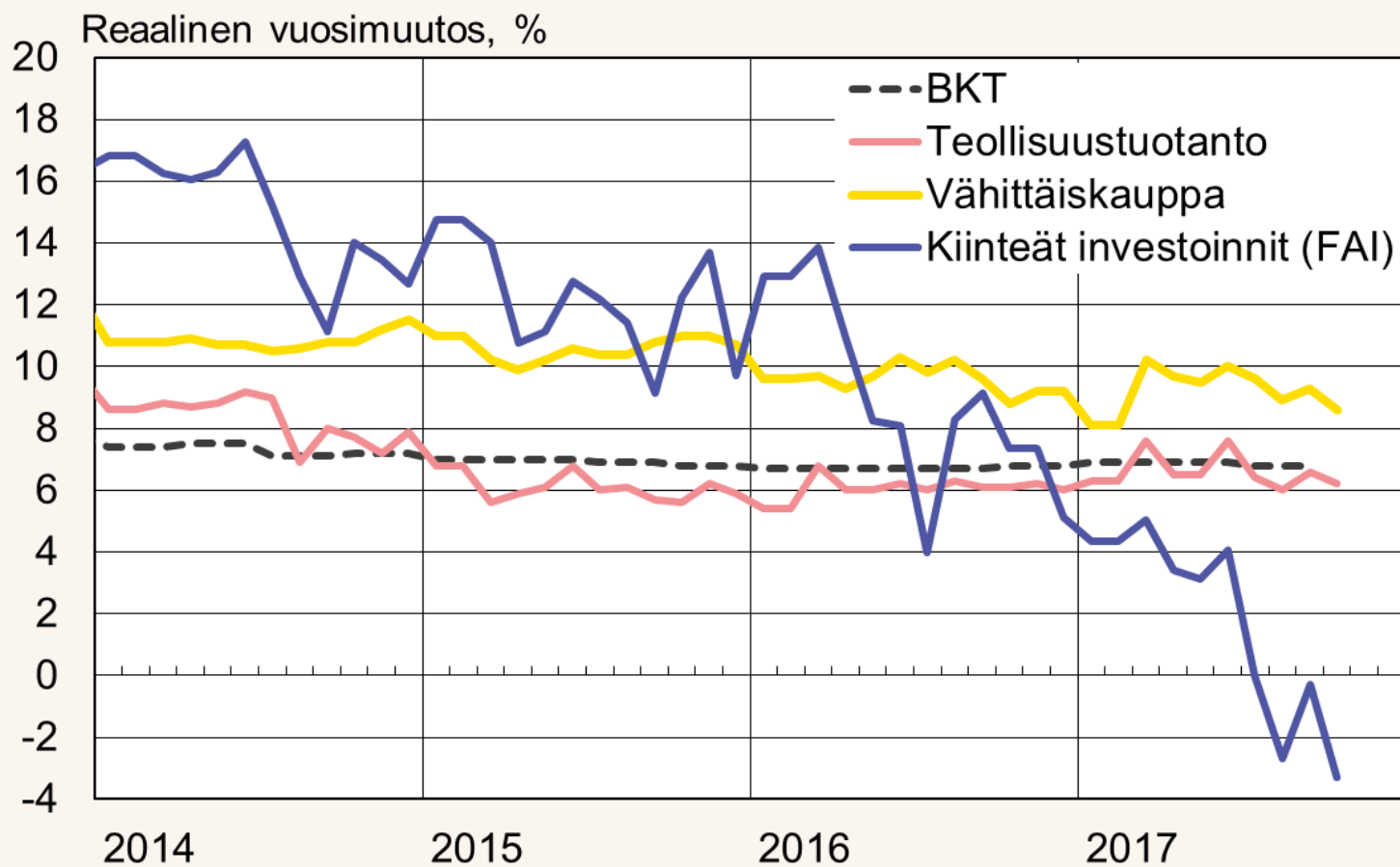
*Tilaisuudessa on varattu aikaa kysymyksille ja keskustelulle.
Twitterissä keskustelua voi käydä hashtagilla **#kiinatietoisku***

Kiinan taloustilanne ja talouspolitiikan tavoitteet

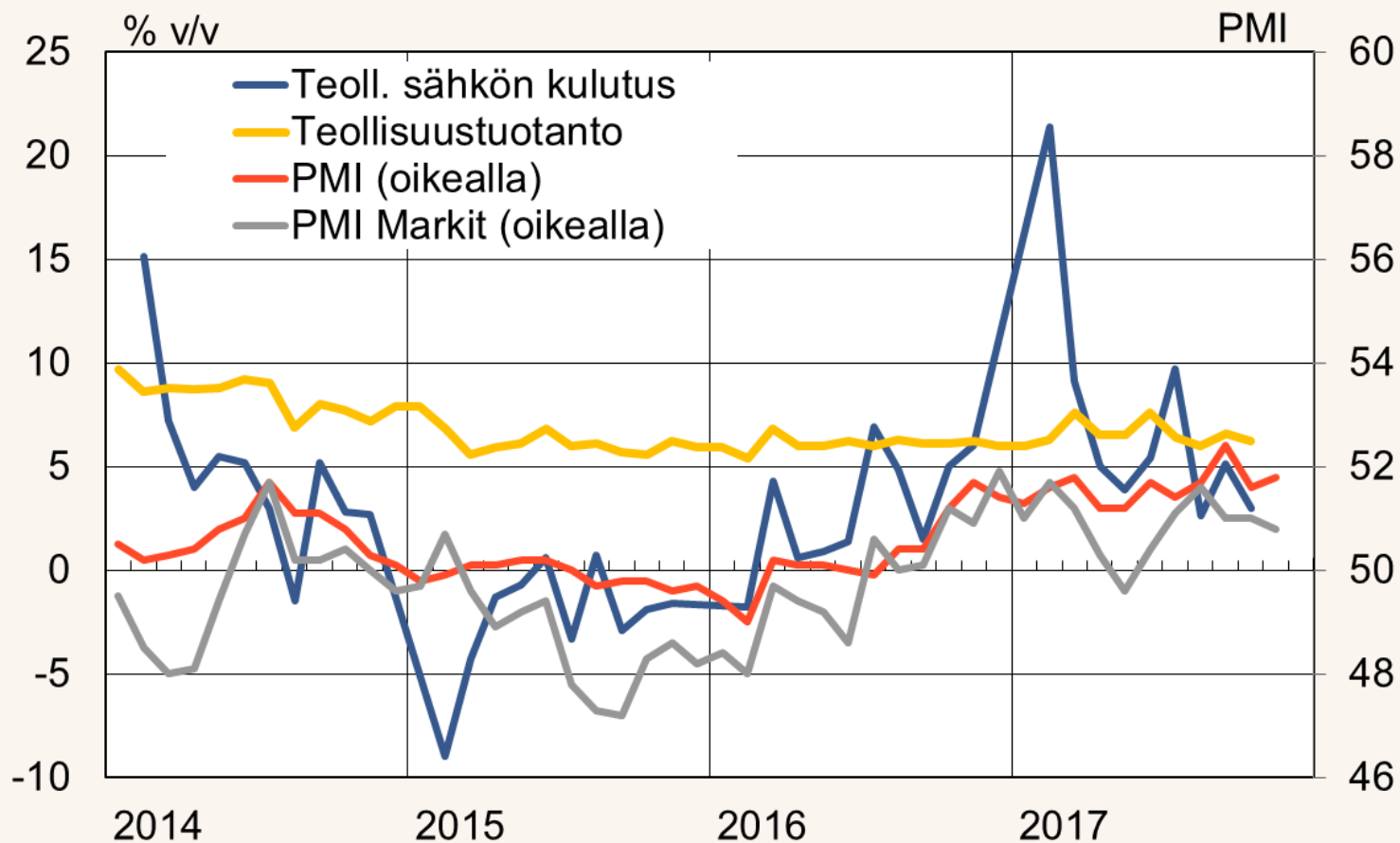
Kiinan kasvu: Tilastot vs. todellisuus

Lähde: Macrobond

Teollisuus: Tilastot vs. todellisuus

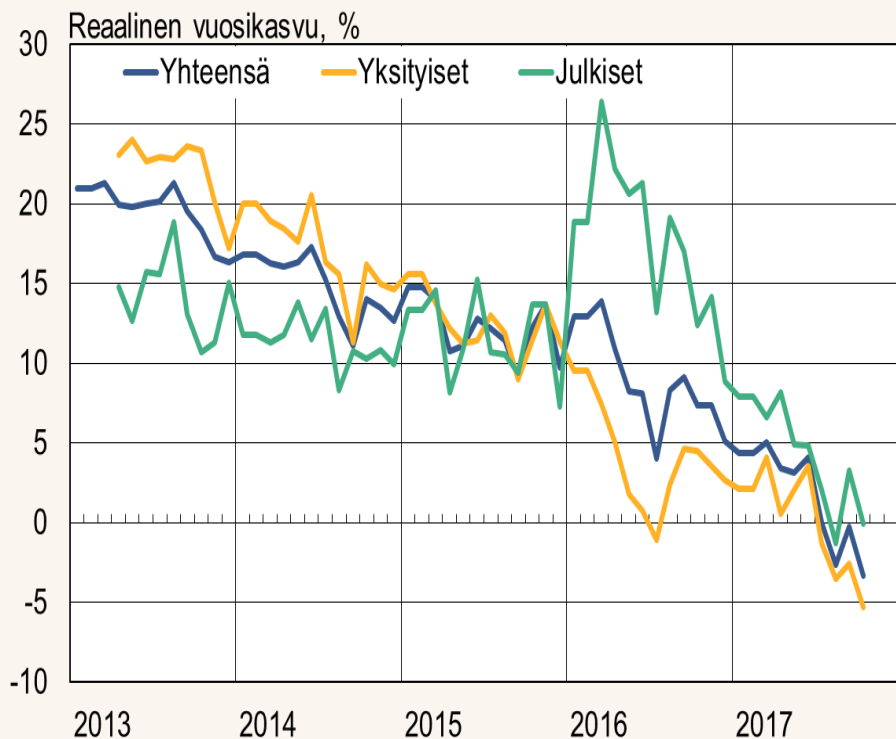

Lähde: Macrobond

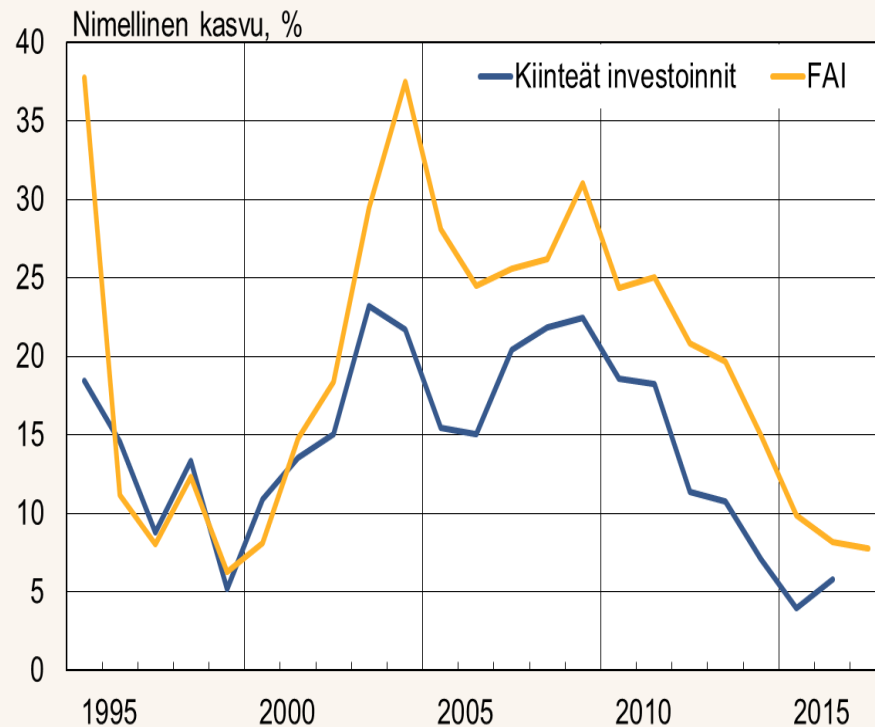

BKT:n kannalta tärkeiden investointien kasvu hidastunut huomattavasti

Reaalinen FAI

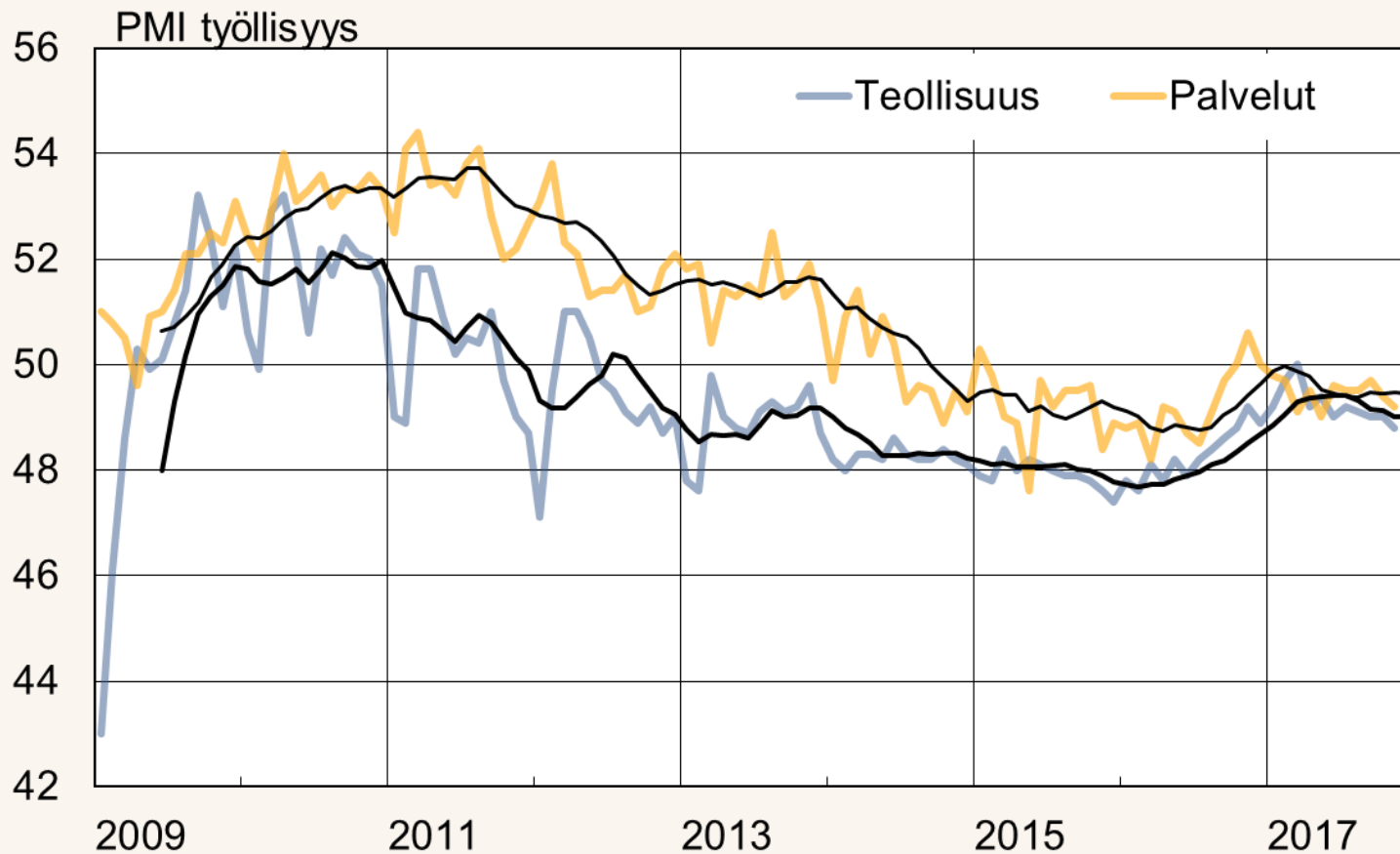
Kiinteät investoinnit BKT:ssä vs. FAI

Lähde: CEIC, Macrobond

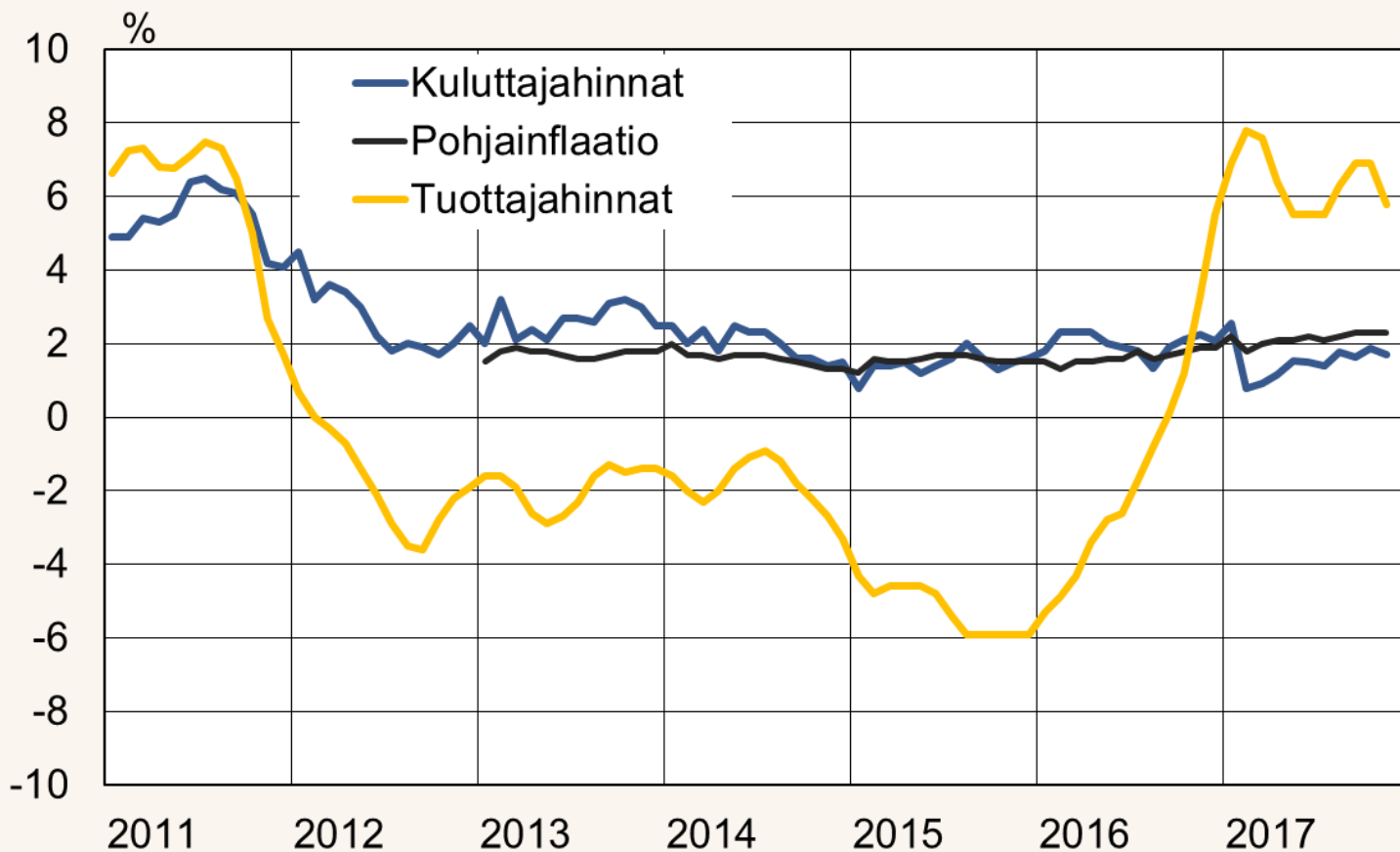
Työllisyystilanteessa ei suurta muutosta

Lähde: Macrobond

Tuottajahinnat nousussa

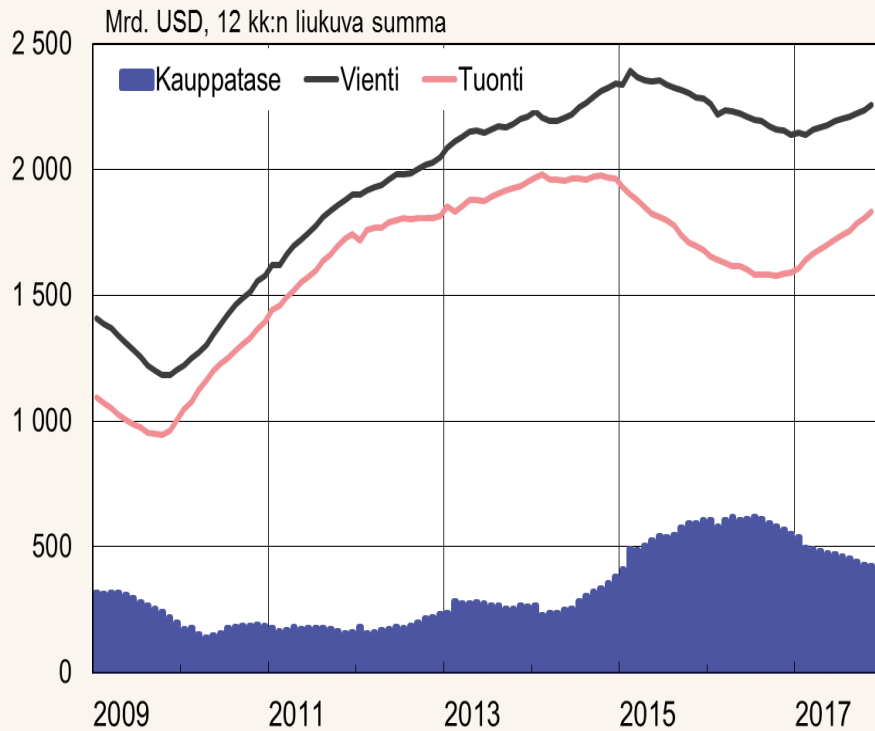

Lähde: Macrobond

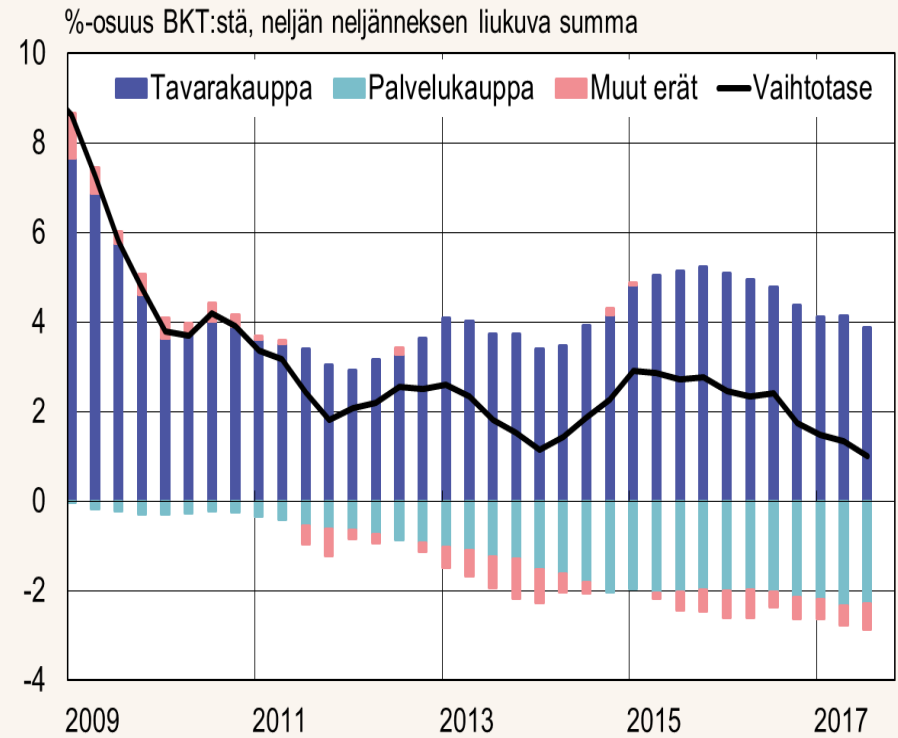

Ulkomaankauppa elpyy ja ylijäämä laskee

Tavarakauppa

Vaihtotase

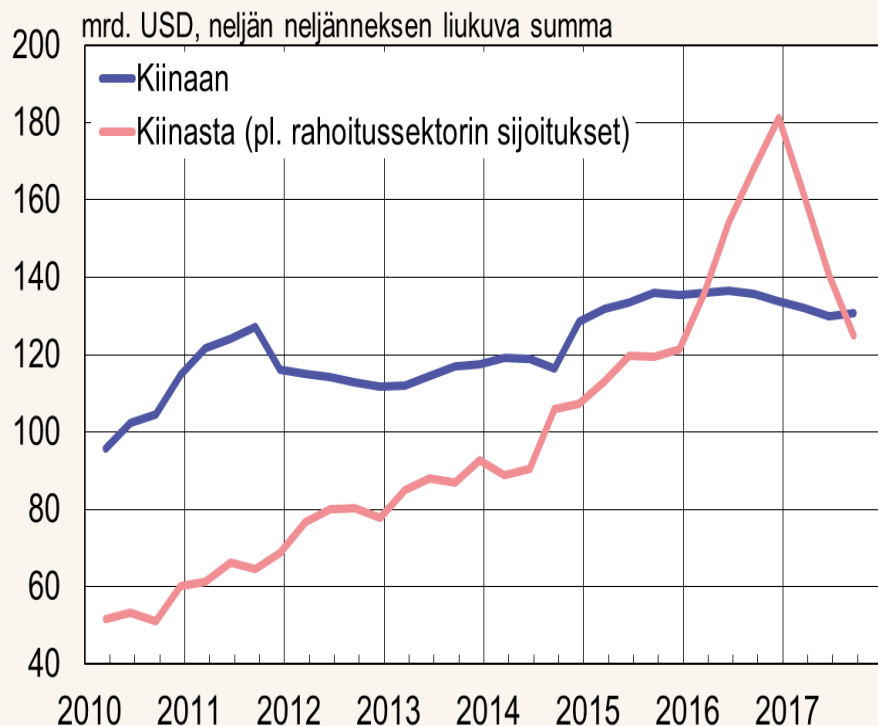

Lähde: Macrobond

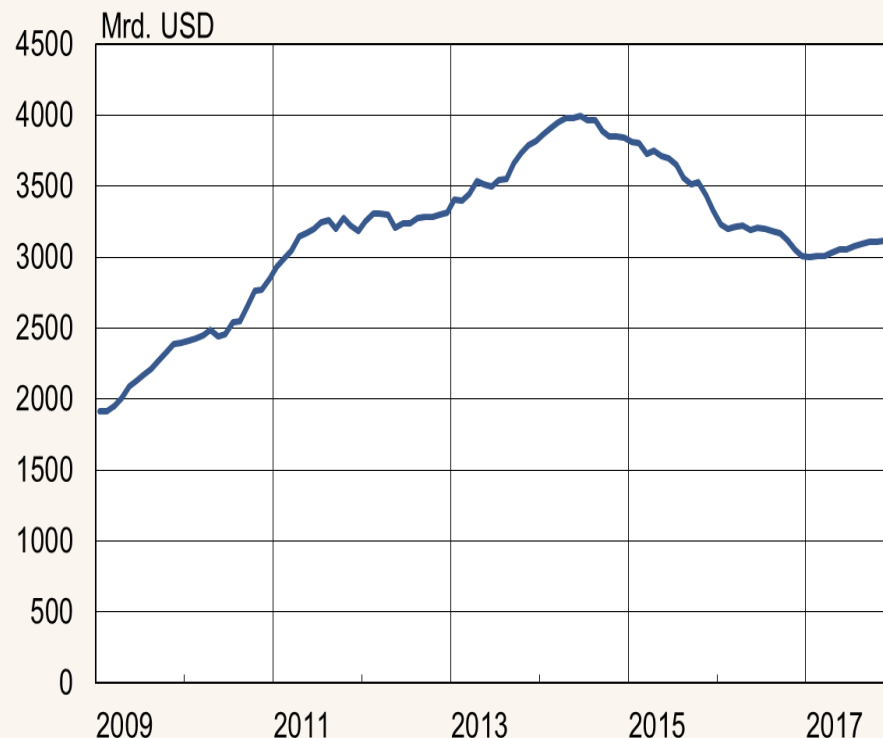

Pääomien vientirajoitteet purevat

Suorat sijoitukset

Valuuttavaranto

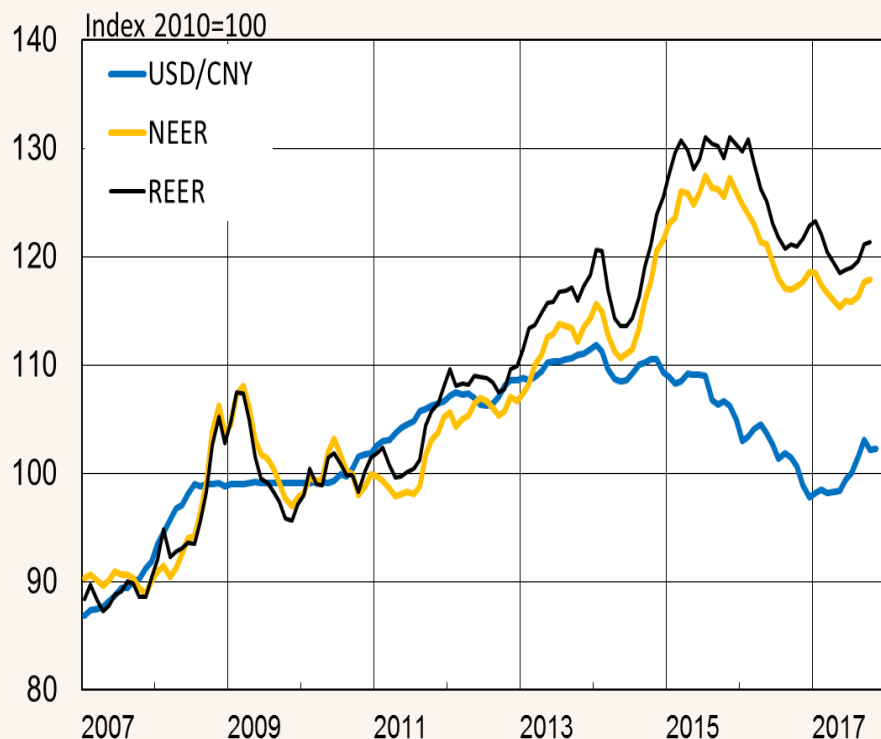

Lähde: Macrobond

Juanin kurssia ohjataan tiukasti, globaali merkitys vähentynyt

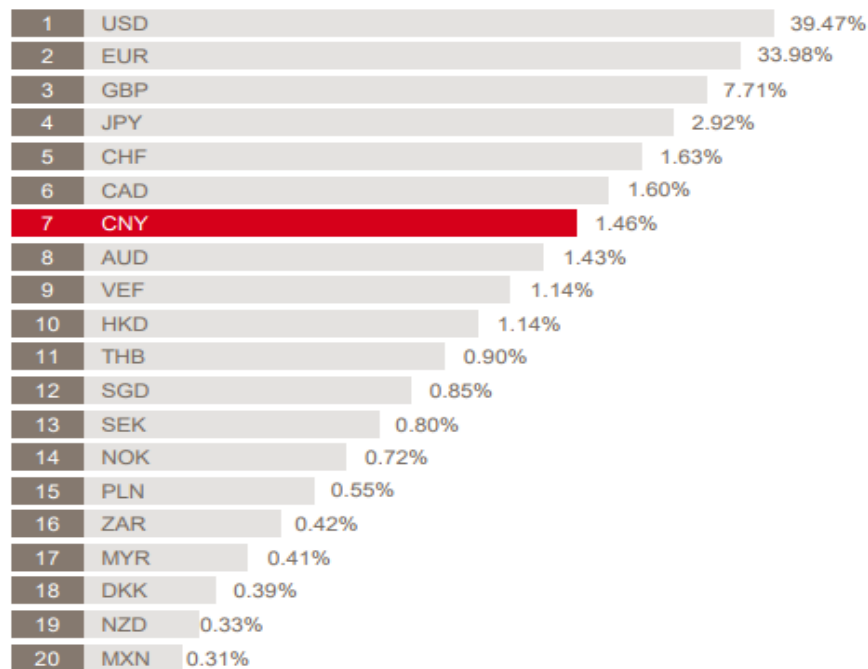
Juanin kurssi

Lähde: BIS, SWIFT

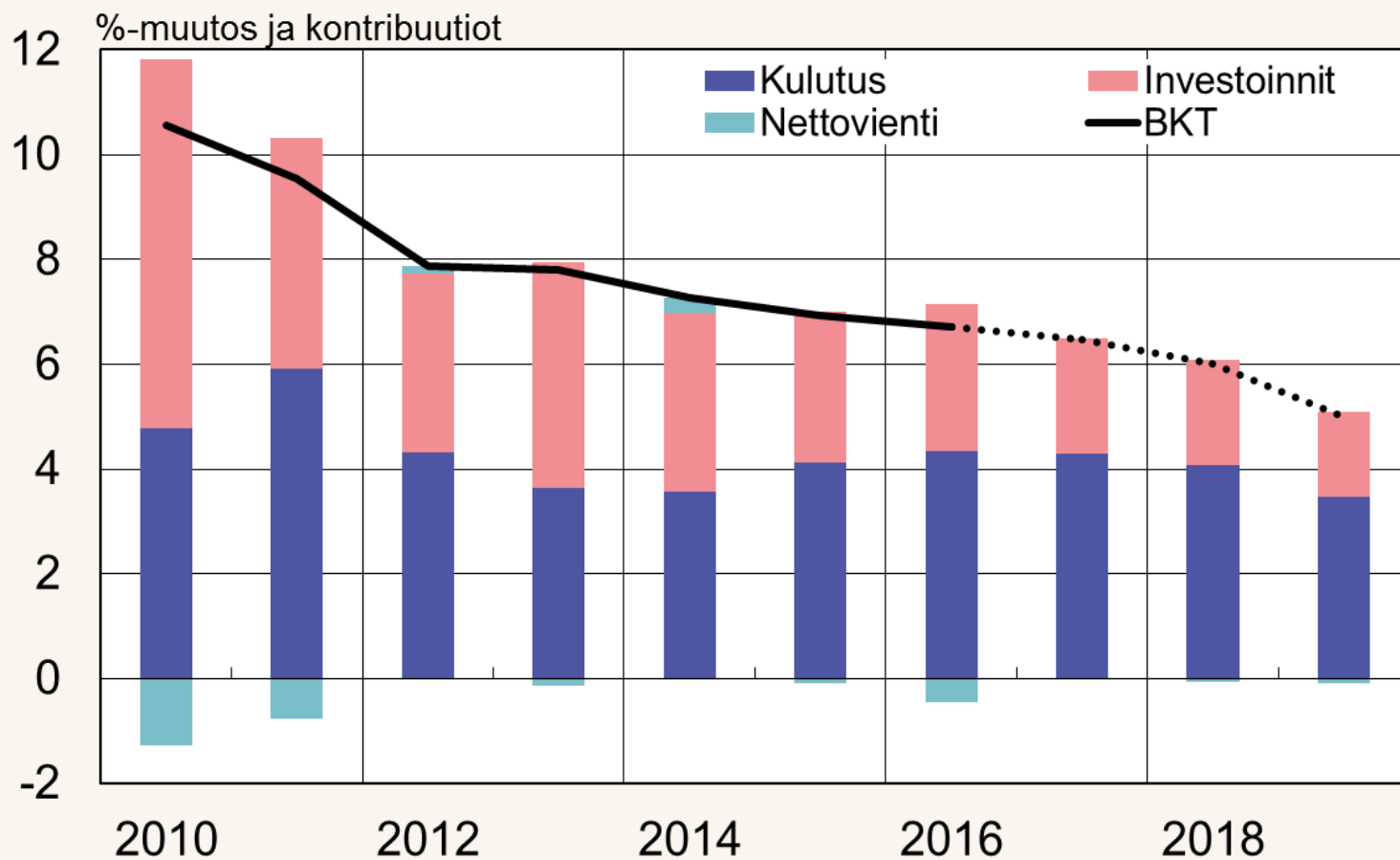
Tärkeimmät kv. maksuvaluutat

October 2017

Kiina kehittyi, kasvu hidastuu, riskit kasvavat

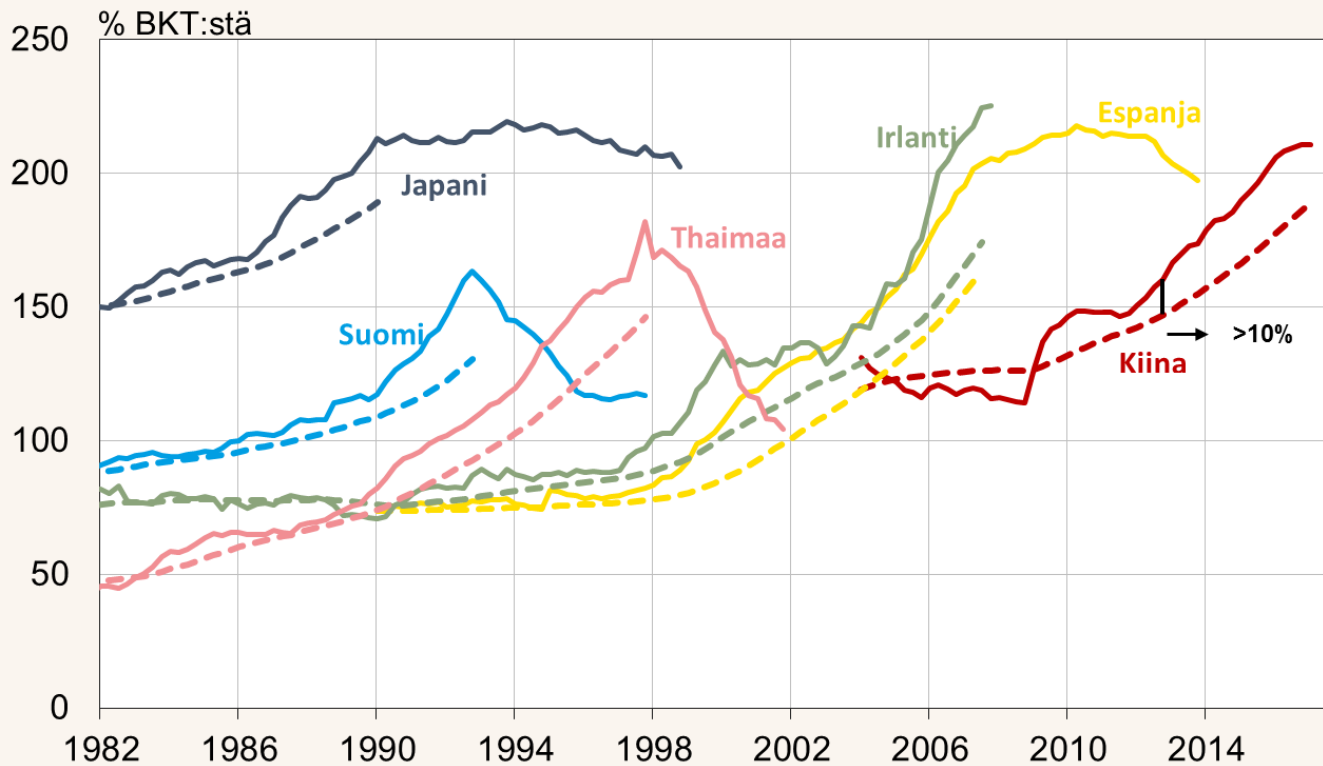
Kiinan tilastovirasto, BOFIT

Kiinan velkaantuminen – mitkä ovat riskit?

Kiinan velkaantumismuutos on tasolla, joka on muissa maissa johtanut kriisiin

Kokonaisrahoitus yksityiselle sektorille (katkoviiva kuvaa pitkän aikavälin trendiä)

Lähde: BIS

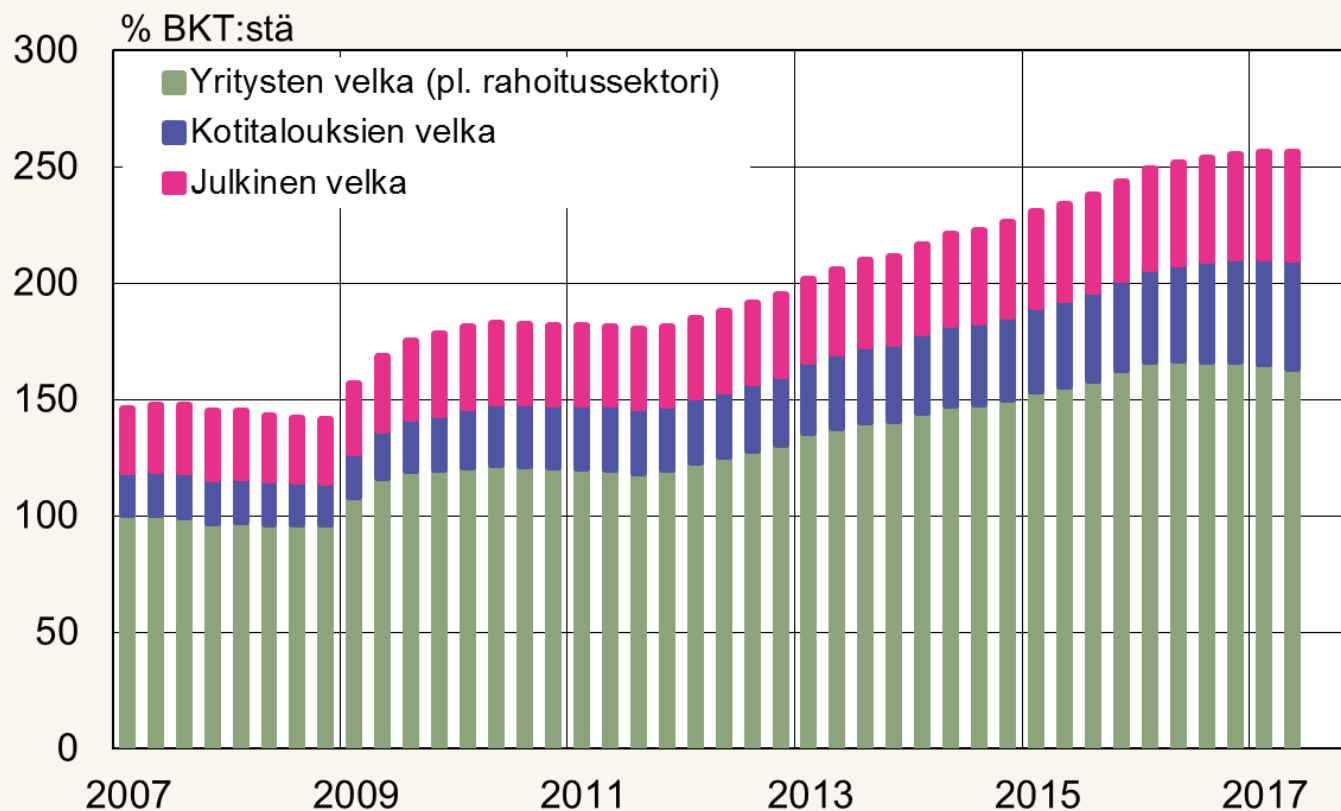

Kiinan nopea velkaantuminen noussut yhdeksi merkittävimmistä maailmantalouden riskeistä

- IMF ja monet muut kansainväliset järjestöt varoittaneet Kiinaa nopean velkakasvun riskeistä jo usean vuoden ajan
- Tänä vuonna sekä Moody's että S&P laskeneet Kiinan valtion luottoluokitusta perusteenaan rahoitusmarkkinariskien kasvu
- Velkaantuminen noussut vastikään myös Kiinassa keskusteluun ja jotain toimia tehty riskien vähentämiseksi
- Kiinan rahoitusjärjestelmä on suuri ja rahoitusmarkkinakriisillä olisi mittavat vaikutukset kotimaan talouskehitykseen
 - Kiirisi voisi eskaloitua esim. yritysten maksuvaikeuksien, valvonnan ja sääntelyn tiukentamisen tai asuntomarkkinahäiriöiden kautta
- Vaikutukset ulkomaille pääosin reaalityalouden kautta, sillä rahoitusmarkkinoiden ulkomaiset kytkökset yhä melko vähäisiä

Velka keskittynyt yrityssectorille, mutta kotitalouksien velkaantuminen nopeaa

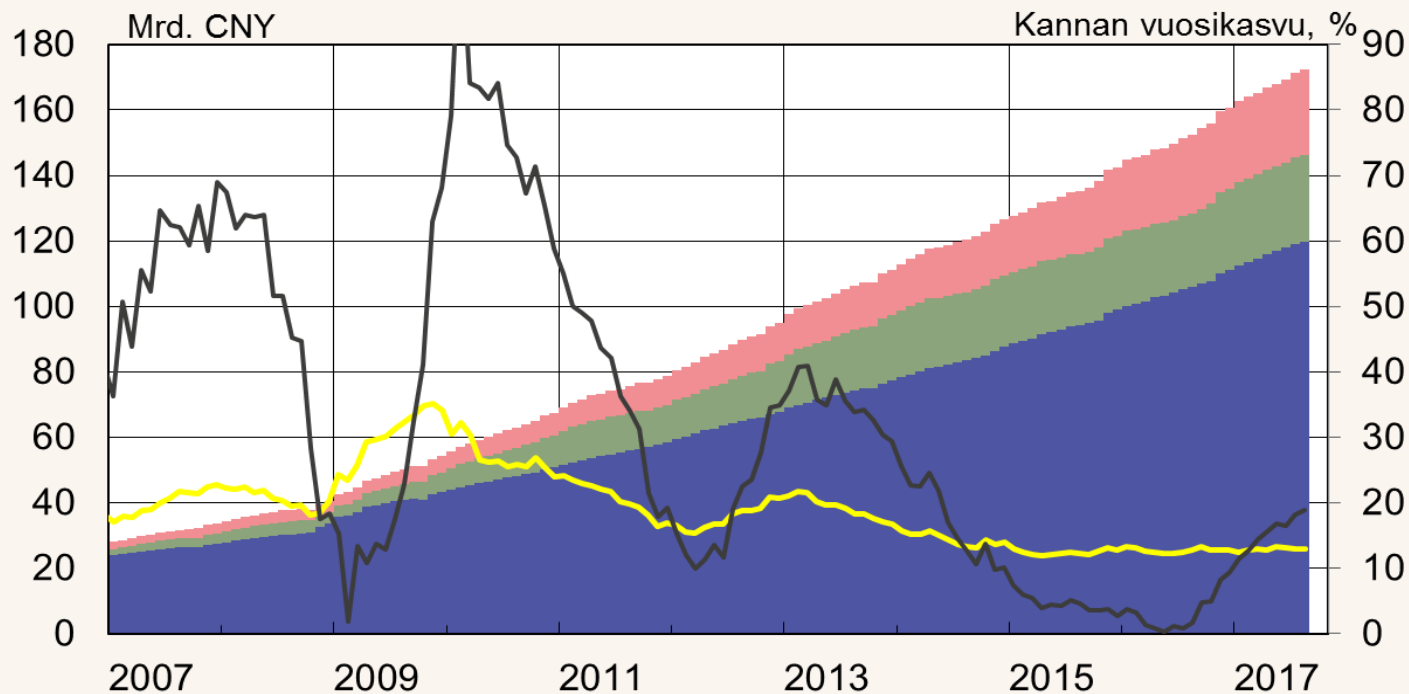

Lähde: BIS

Suurin osa yritysten velasta pankkilainoja; varjopankkisektorin lainananto taas kasvussa

- Pankkilainat
- Varjopankkisektorin lainat
- Muut
- Lainakannan kasvu (%)
- Varjopankkisektorin lainakannan kasvu (%)

Lähteet: Kiinan keskuspankki ja BOFIT

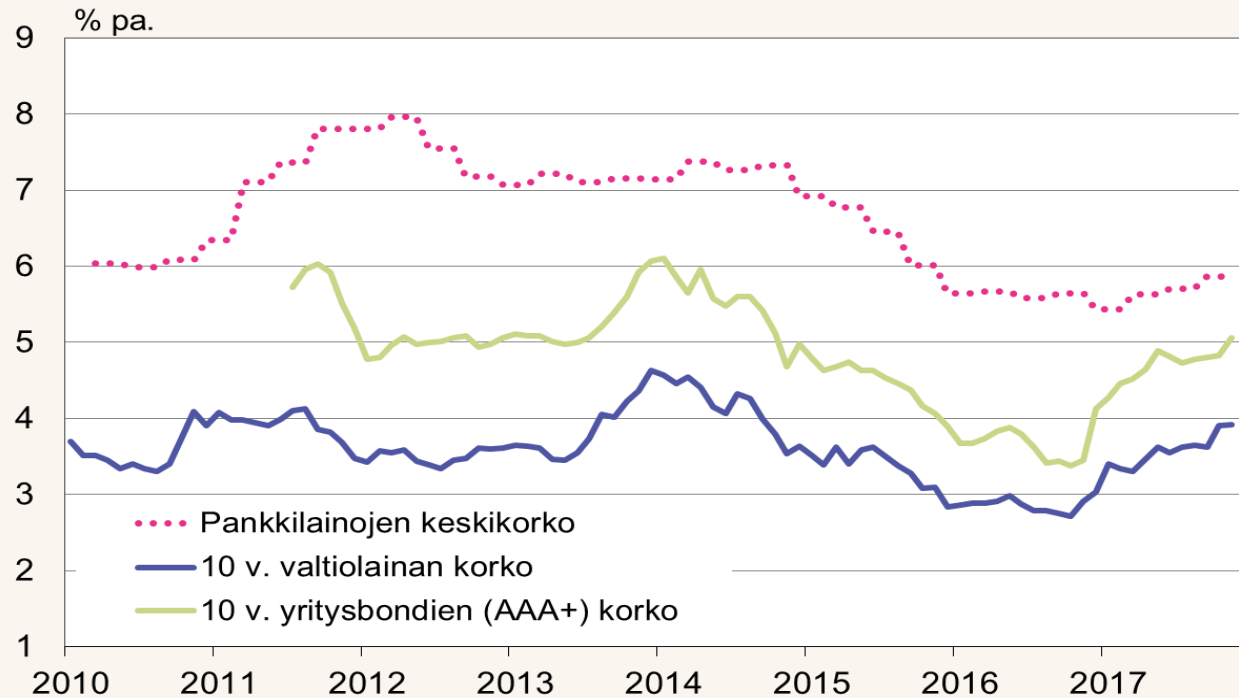
Yrityssektorilla piilossa paljon huonoja lainoja

- Valtionyhtiöt ja ns. zombie-yritykset kattavat suhteettoman suuren osan kiinalaisyriyten velasta (IMF 2017)
 - Valtionyriyten osuus yriyten velkakannasta lähes 60 %, kun niiden osuus työllisistä ja tuotannosta n.15 - 20 % v. 2015
 - Zombie-yriyten osuus teollisuusyriyten velkakannasta 16 % ja osuus yriyksistä tai työllisistä 7-8 %
 - Zombie-yriyten velasta suurin osa on valtio-omisteisilla yriyksillä, usein ylikapasiteettialoilla
- Paikallishallinnon velan on arvioitu olleen viime vuoden lopussa 41 % BKT:stä, josta 21 % erillisissä rahoitusyhtiöissä
 - Rahoitusyhtiöiden velka lukeutuu osaksi yriyten sektorin velkaa
 - Kuluvana vuonna paikallishallinnot laskeneet liikkeelle joukkovelkakirjoja 4 500 mrd. CNY arvosta (5 % BKT:stä)
- Joukkovelkakirjamarkkinoiden riskit huonosti tiedossa
 - Maksukyvyttömiä yriyksiiä yhä poikkeuksellisen vähän (vaikka häiriöt kasvussa)
 - Kiinan kansalliset luottoluokitukset eivät kuvaa yriyten riskiiä; yli 90 % velkakirjoista on erinomainen luokitus (AA tai AAA) (IMF 2016)

Korkojen nousu lisää velanhoitokuluja ja voi kärjistä riskkejä

- Rahapolitiikan dilemma: kireämpää politiikkaa velkaantumisen hillitsemiseksi, mikä voi kuitenkin johtaa velanhoitokulujen kasvuun erityisesti ylivelkaantuneella yrityssektorilla

Lähteet: CEIC, NIFC ja Kiinan keskuspankki

Pankkisektorin toimijat ovat yhä tiiviimmin kytkeytyneet toisiinsa

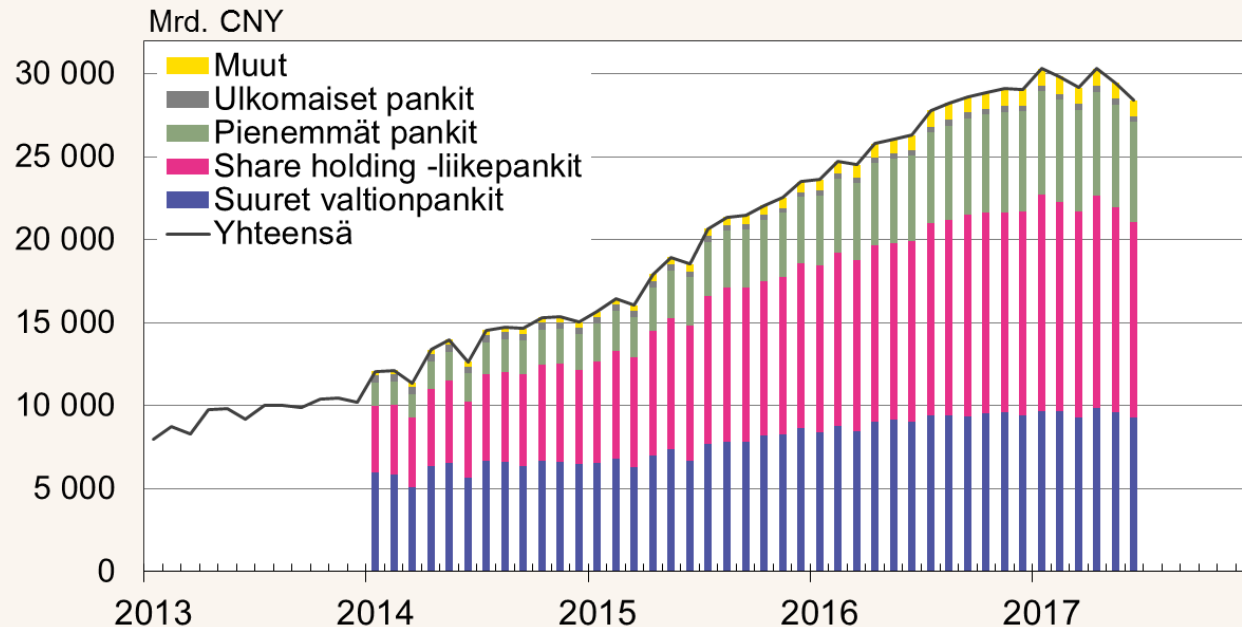
- Kiinan pankkisektori maailman suurin, yli 300 % BKT:stä
- Virallisten tilastojen valossa pankit suhteellisen hyvin varautuneet pankkilainojen luottoriskejä vastaan
 - Viralliset hoitamattomat luotot (NPL) pankkisektorilla alle 2 % lainakannasta ja laajemmankin käsitteenkin mukaan vain 5%
 - Kuitenkin mm. IMF:n arvion mukaan n. 15 % lainoista yrityksillä, joiden korkomenot suuremmat kuin liikevoitto
- Lainat kuitenkin kattavat alle puolet pankkien varoista
- Pankit ovat pyrkineet parantamaan kannattavuuttaan ja siirtäneet varoja taseen ulkopuolelle heikommin säänneltyihin rahoitusinstrumentteihin, joilla on voitu tarjota parempia tuottoja
 - Mm. omaisuudenhoitotuotteet, arvopaperistaminen, lyhytaikainen tukkurahoitus, trust- ja entrusted luotot, velkojen vaihto osakkeisiin, ja muut epätavanomaiset lainainstrumentit
 - Osa näistä lainoista mennyt heikosti kannattaville sektoreille, joilla yritysten pankkilainanottoa on rajoitettu (IMF FSSA 2017)
 - Näiden instrumenttien lisääntynyt käyttö lisää luottoriskiä, joka ei näy NPL-luvuissa
- Taseen ulkopuolisten instrumenttien riskeistä, suuruudesta ja ristikkäisistä omistuksista pankkisektorilla ei tiedetä tarpeeksi

Pankkisektorin riskit erityisesti taseen ulkopuolisissa erissä

- Erityisesti pienemmät pankit ovat rahoittaneet kasvuaan omaisuudenhoitotuotteiden (WPM) avulla
 - Tase kesäkuun lopussa 35 % BKT:stä

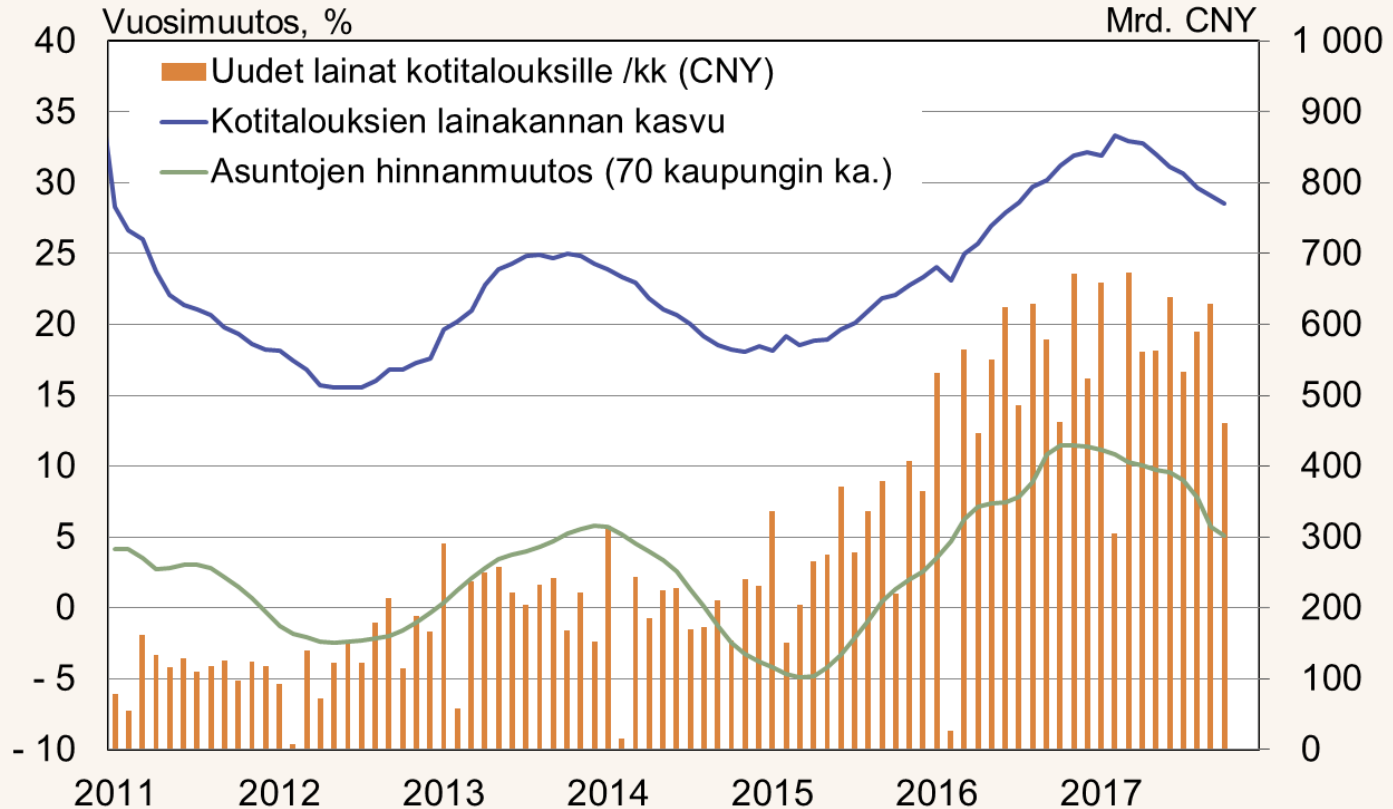
Omaisuudenhoitotuotteiden tase pankkisektorilla

Lähteet: CEIC ja China Central Depository & Clearing Co.

Kotitalouksien velkaantuminen yhteydessä asuntomarkkinoiden hintakehitykseen

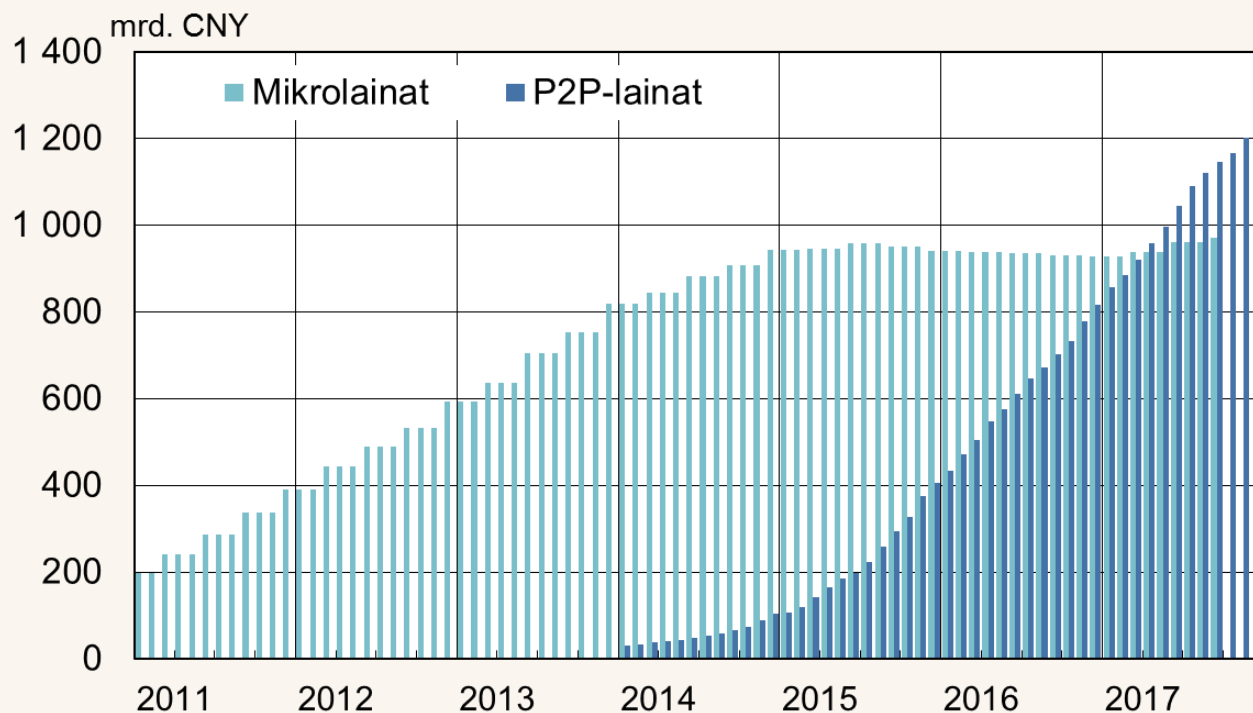

Lähteet: CEIC, Kiinan keskuspankki ja BOFIT

Myös pankkisektorin ulkopuolisten lainojen suosio kasvanut viime vuosina ripeästi

- Vertaislainojen (P2P) kanta marraskuun lopussa 1,5 % BKT:stä ja mikrolainojen kanta syyskuussa 1 % BKT:stä

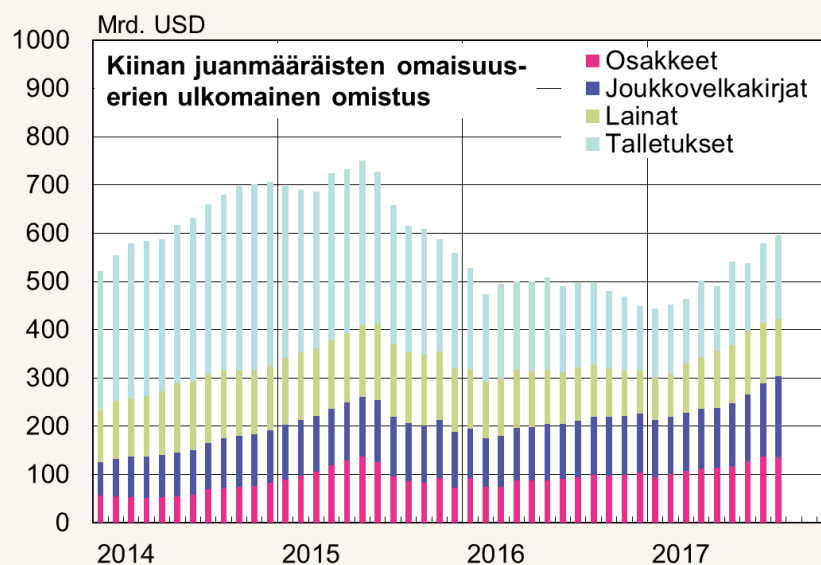
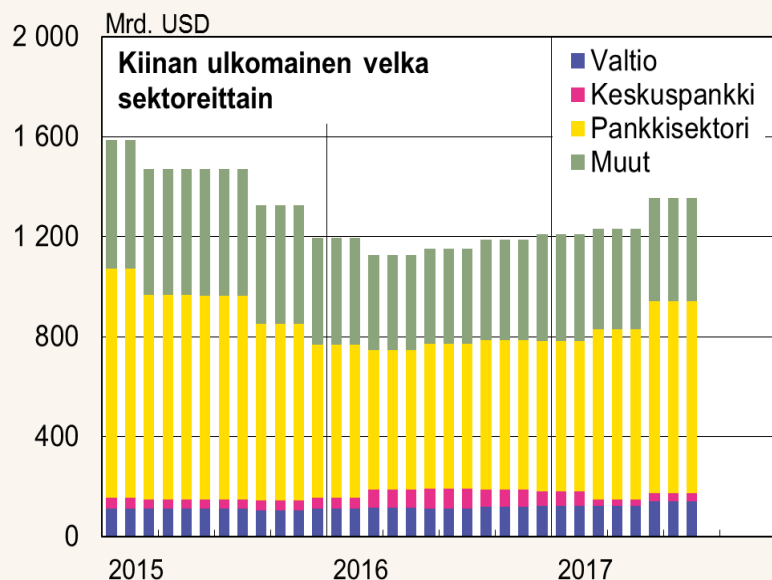

Lähteet: CEIC, Wang Dai Zhi Jia ja BOFIT

Ulkomainen velka yhä suhteellisen vähäistä

- Kiinan ulkomainen velka Q3 2017 13 % BKT:stä, josta suurin osa pankkisektorilla
- Ulkomainen omistus Kiinan osake- ja velkakirjamarkkinoilla parin prosentin luokkaa suhteessa markkinoiden kokoon

Lähteet: CEIC, SAFE ja Kiinan keskuspankki

Joitain toimia tehty velkaantumisen hillitsemiseksi, mutta riskit yhä kasvussa

- Velan uudelleenjärjestely- ja takaisinmaksuohjelmat
 - Yritysten velka-osake –vaihto-ohjelma (debt-equity swap)
 - Joidenkin valtionyrityksien osittainen yksityistäminen
 - Paikallishallinnon velkakirjarahoitus velkojen takaisinmaksuun
 - Vain vähän näyttöä ohjelmien kyvystä vähentää velkaisuutta
- Pankkien sääntelyä tiukennettu ja valvontaa lisätty
 - Makrovakauserä uudistettiin kuluvana vuonna
 - Varjopankkisektorin lainanannon sääntelyä pyritty parantamaan
 - Vertaislainapalveluiden lainanantoa yritetty saada kuriin
 - Omaisuudenhoitotuotteiden sääntelyä tiukennettu
 - Heinäkuussa perustettiin uusi sääntelyelin koordinoimaan sääntelyä ja vähentämään sääntelyarbitraasia
 - Asuntolainojen käteisosuusvaatimuksia kasvatettu monissa kaupungeissa ja käteisosuuden rahoittamisen valvontaa tiukennettu
- Nykyisellään toimet tuskin riittäviä ja uusien sijoitusinstrumenttien sääntely laahaa perässä

**Kiinan talouskasvun
hidastuminen näkyy myös
meillä – mutta miten?**

Lähteistä

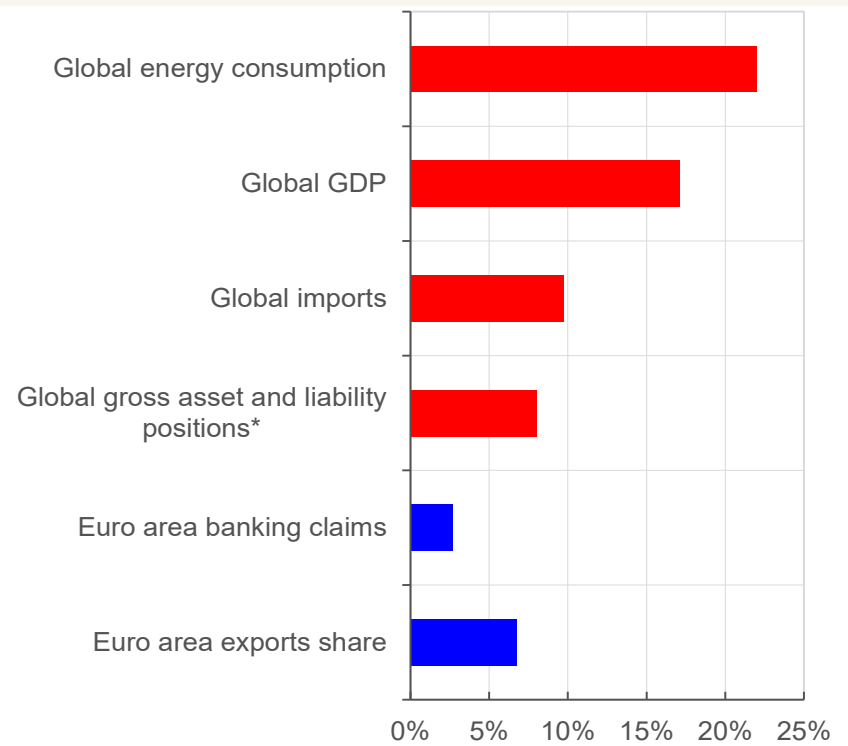
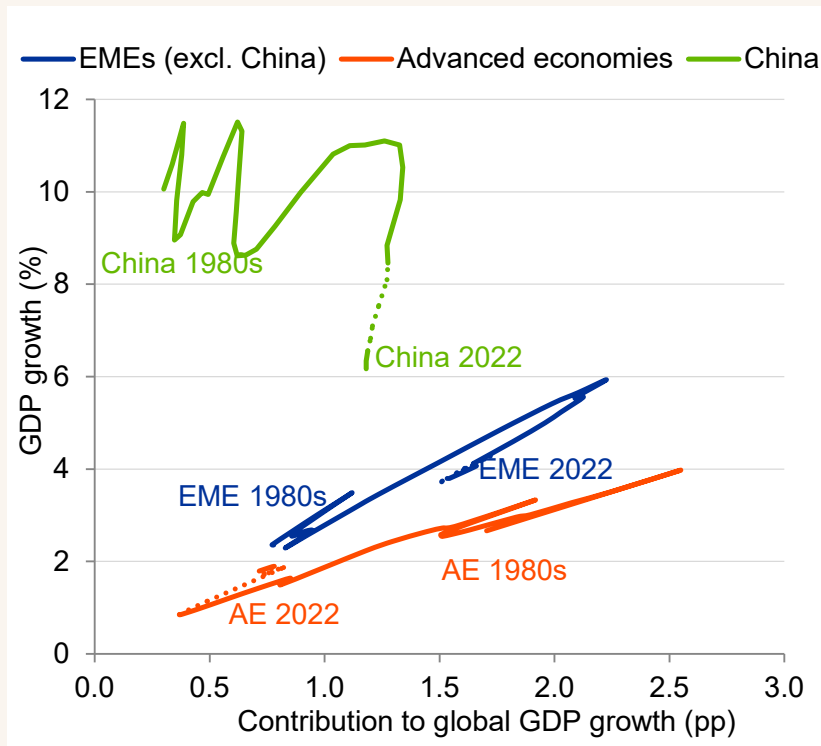
- Suurin osa tämän esityksen materiaalista on tulevasta EKP:n Occasional Paperista, jonka valmisteli EKPJ:n International Relations Committeeen pyynnöstä työryhmä, jonka puheenjohtajana toimin
- Osia analyysistä on jo julkaista EKP:n Economic Bulletinissa (<https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/eb201707.en.html#IDofArticle1>) ja Suomen Pankin sivustolla (<https://www.eurojatalous.fi/fi/2017/4/vaihtoehtoislaskelma-mita-jos-kiinan-taloukasvu-hidastuu-voimakkaasti/>)

Miksi Kiina on tärkeä euroalueelle ja Suomelle?

Kiina vastaa noin kolmasosasta maailmantalouden kasvusta

Noin 7 % euroalueen viennistä menee Kiinaan

Lähde: European Central Bank (2017)

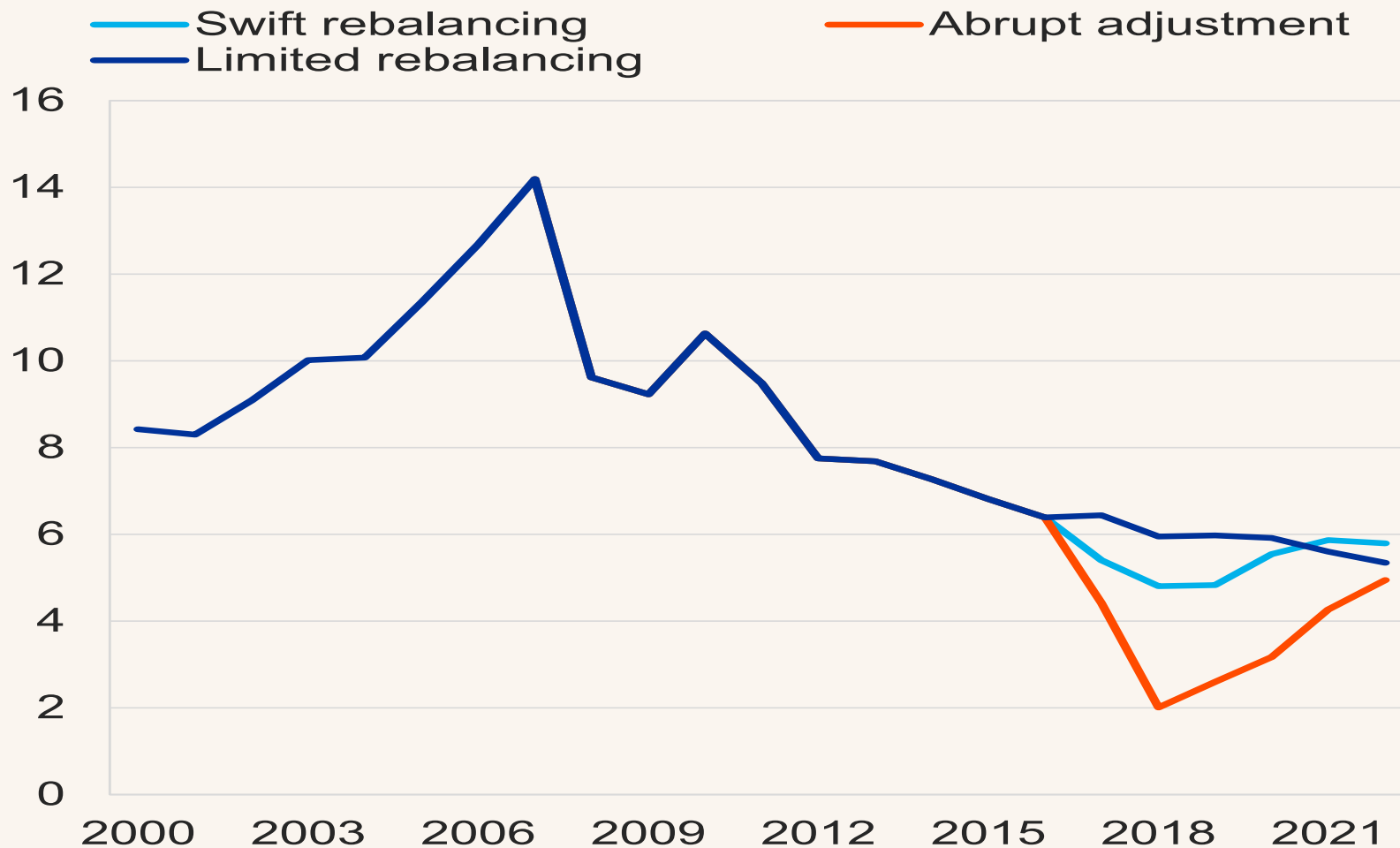

Miten mieltä Kiinan talouskasvun hidastumisen vaikutuksia euroalueella?

- Oletamme vaihtoehtoisia kehityskulkuja Kiinan bruttokansantuotteen kasvulle ja rakenteelle:
 1. Entinen meno jatkuu, kasvu hidastuu vähän
 2. Rakenneuudistuksia, kasvu hidastuu ensin enemmän, mutta palautuu sitten
 3. Kriisiskenaario, merkittäviä häiriöitä rahoitusmarkkinoilla, kasvu hidastuu voimakkaasti
- Yksittäisten vuosien kasvuprosentteihin jne. ei kannata kiinnittää hirveän paljon huomiota

Älköön kukaan ottako tämän kuvan skenaarioita liian kirjaimellisesti

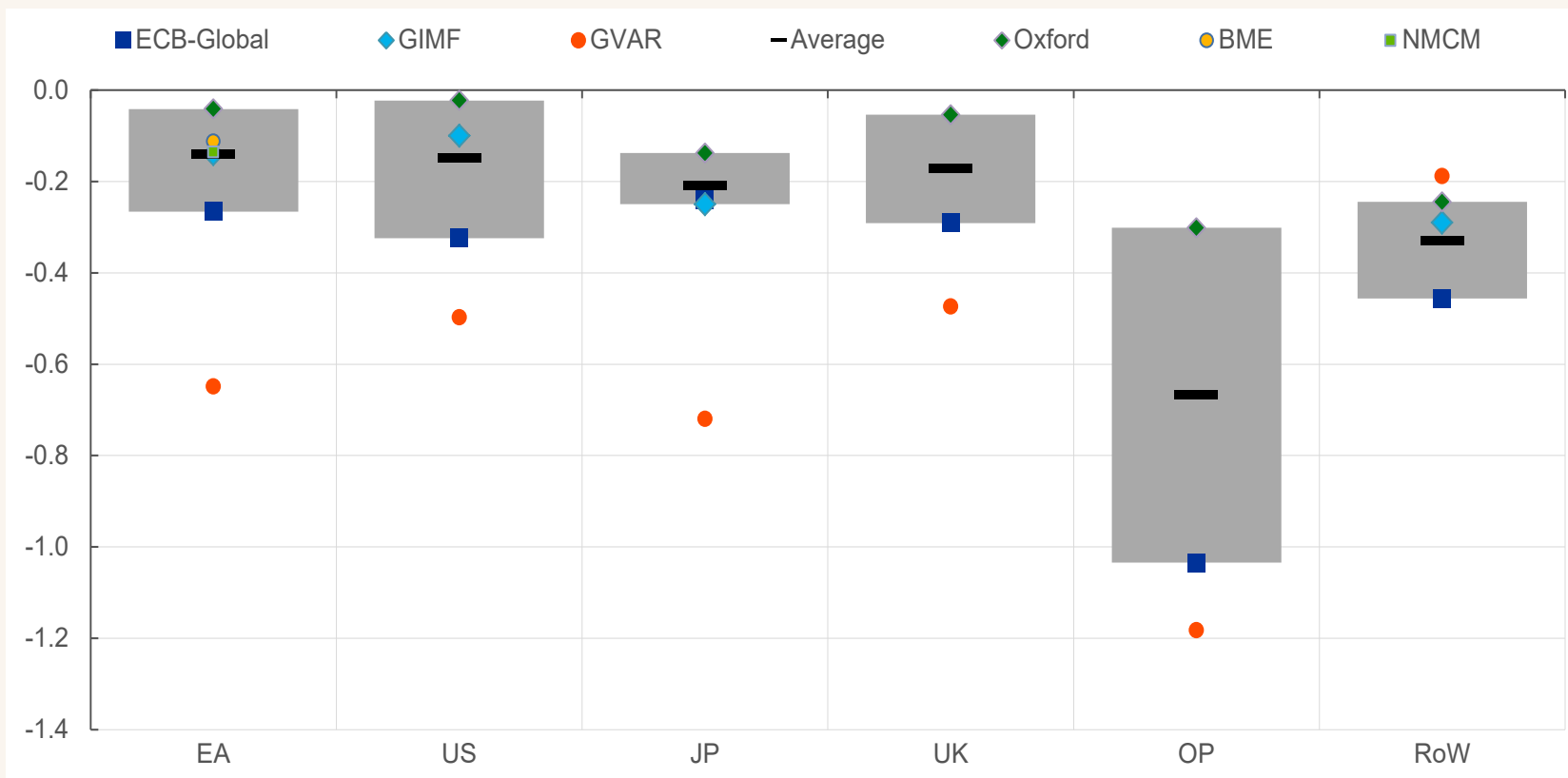

Lähde: European Central Bank (2017)
12.12.2017 Ilkka Korhonen

Miten ”swift rebalancing” vaikuttaisi meihin (verrokkina ”limited rebalancing”)?

Ero bruttokansantuotteen tasossa prosentteina kolmen vuoden kuluttua

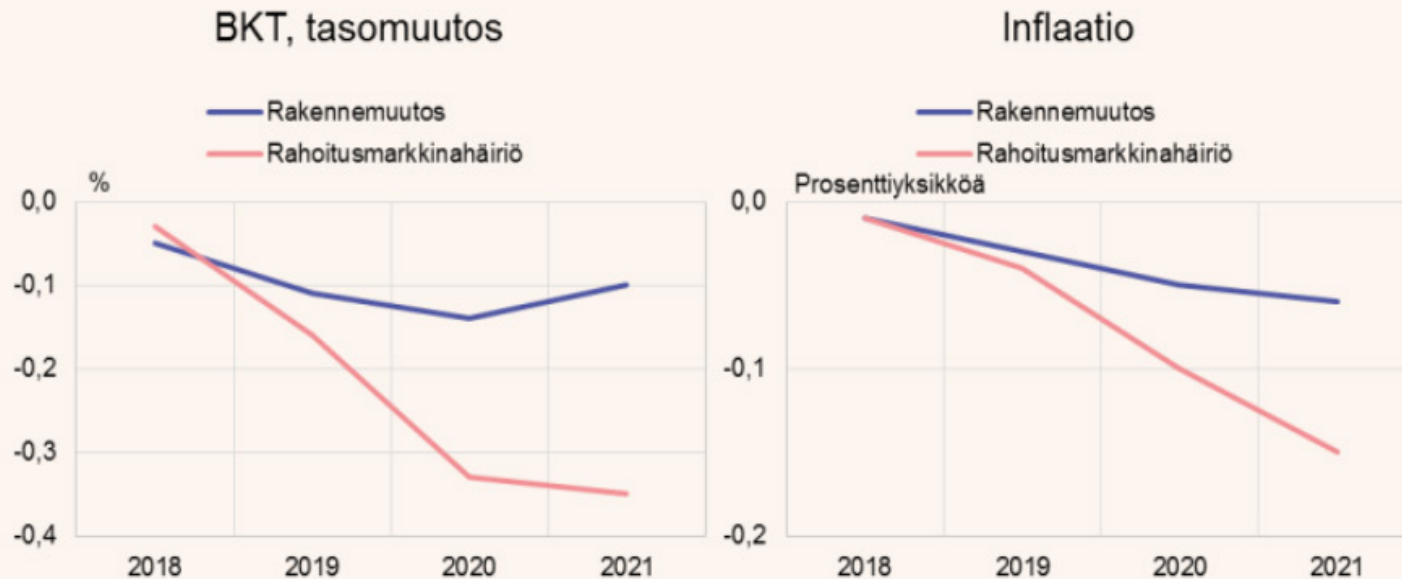
Lähde: European Central Bank (2017)
12.12.2017 Ilkka Korhonen

Jos talouskasvu hidastuu merkittävästi... Simuloinnit GIMF-mallilla

Kuvio 2.

Kiinan talouskasvun hidastumisen vaikutukset euroalueeseen
– poikkeamat perusurasta

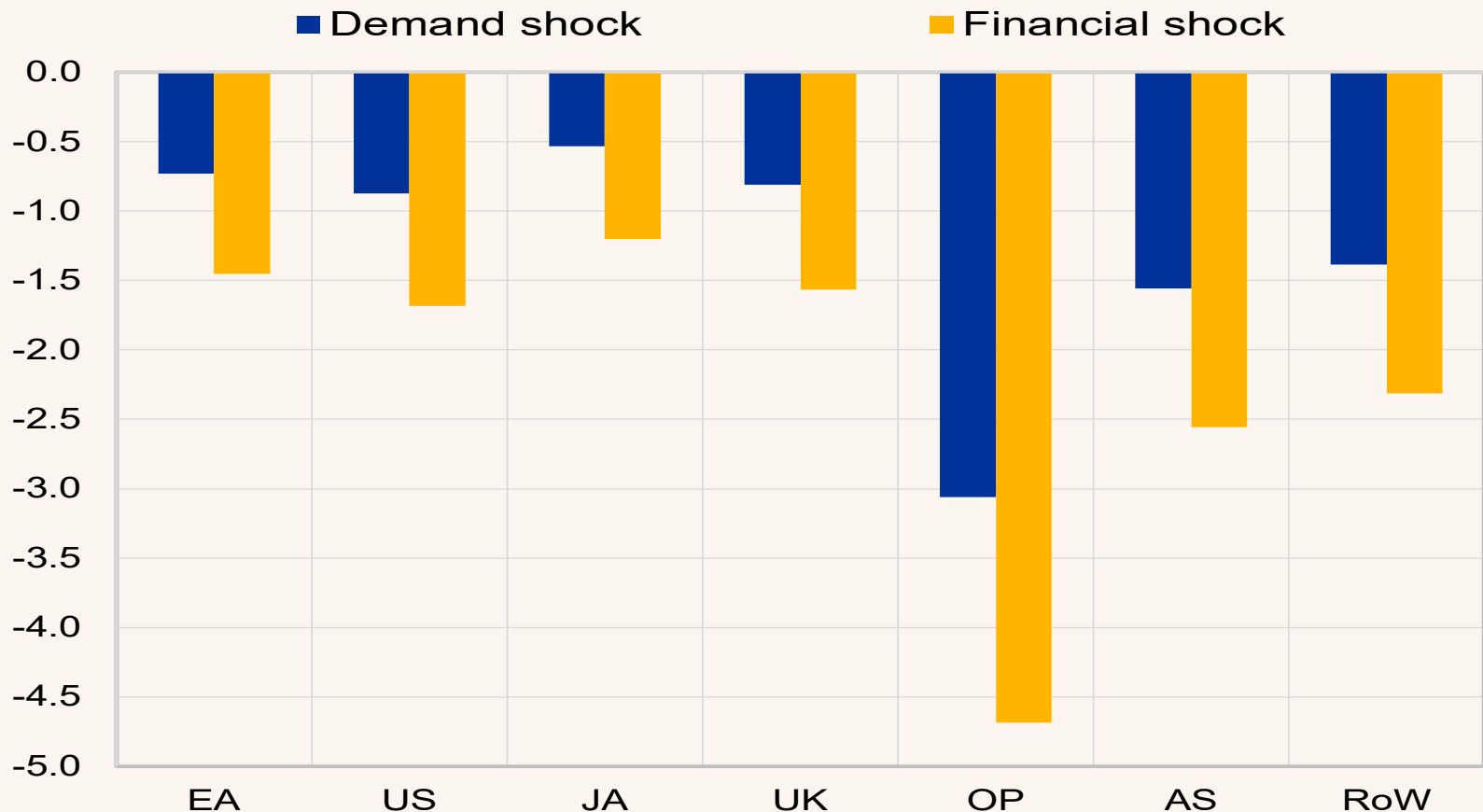
Lähde: Suomen Pankin laskelmat.

28.9.2017
eurojatalous.fi

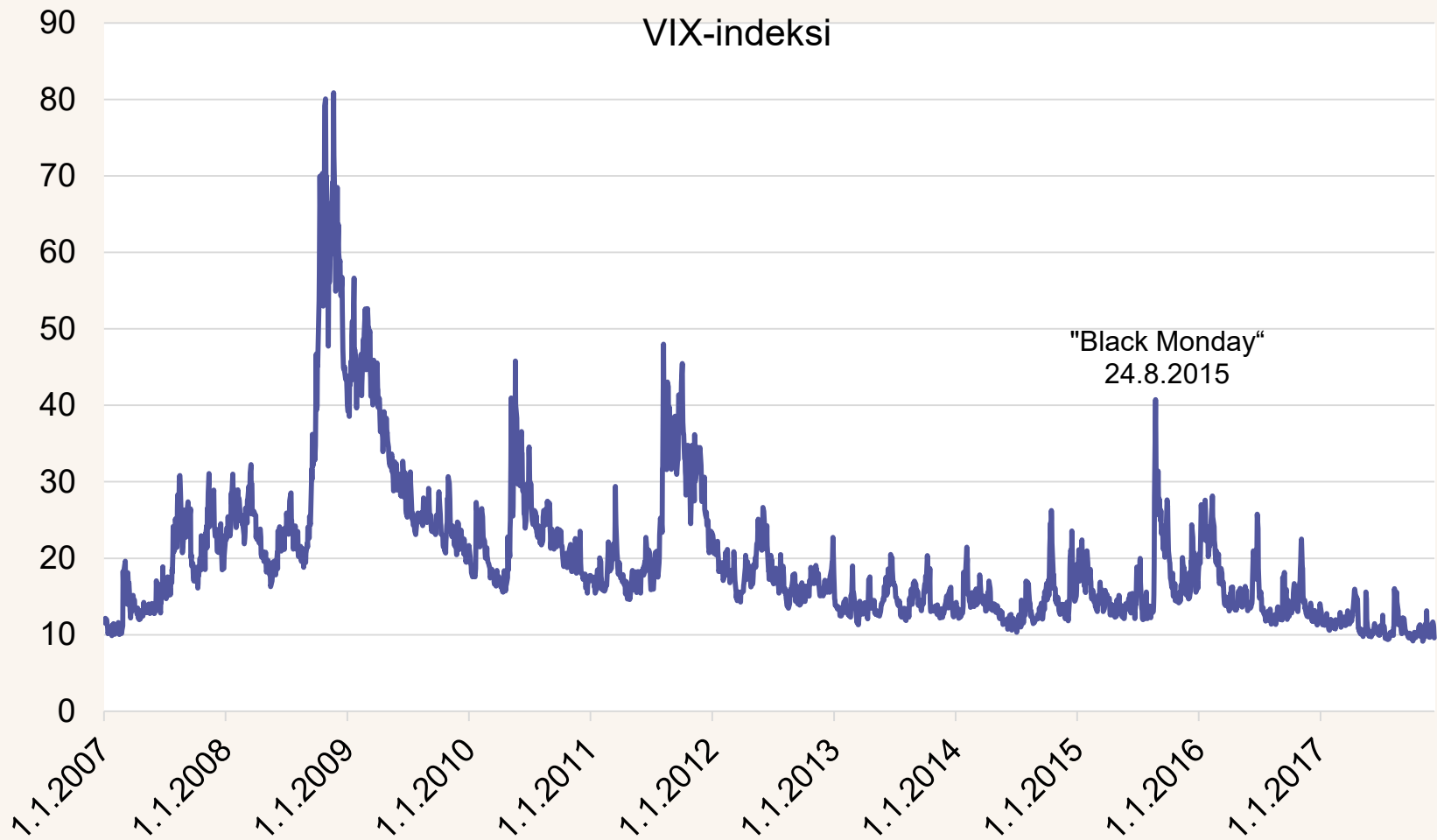
Miten ”abrupt adjustment” vaikuttaisi meihin (verrokkina ”limited rebalancing”)? Shokkien lähde vaikuttaa

Ero bruttokansantuotteen tasossa prosentteina kolmen vuoden kuluttua

Miten Kiinan rahoitusmarkkinoiden heilunta voisi vaikuttaa meihin?

Ohjelma

Kiinan taloustilanne ja talouspolitiikan tavoitteet

Jouko Rautava, neuvonantaja, BOFIT

Kiinan velkaantuminen – mitkä ovat riskit?

Riikka Nuutilainen, vanhempi ekonomisti, BOFIT

Kiinan talouskasvun hidastuminen näkyy myös meillä – mutta miten?

Ilkka Korhonen, tutkimuspäällikkö, BOFIT

Kahvitauko

Puoluekokous kertoo, millaisena Kiinan johto näkee maansa ja maailman

Jyrki Kallio, vanhempi tutkija, Ulkopoliittinen instituutti

Miltä näyttää reformirintamalla puoluekokouksen jälkeen?

Juuso Kaarevirta, vanhempi ekonomisti, BOFIT

*Tilaisuudessa on varattu aikaa kysymyksille ja keskustelulle.
Twitterissä keskustelua voi käydä hashtagilla **#kiinatietoisku***

FINNISH INSTITUTE
OF INTERNATIONAL AFFAIRS

**KKP:n 19. puoluekokous:
mitä puhuttiin, mitä päätettiin,
mitä kaikesta seuraa**

Jyrki Kallio
vanhempi tutkija
Globaalin turvallisuuden tutkimusohjelma

Ideologia vasemmalle

- ”Älkäämme unohtako alkuperäisiä ihanteitamme”
- ”Puolueen, hallinnon, armeijan, kansan ja koulutussektorin pitää olla puolueen alaisuudessa”
- Armeija on puolueen ehdottoman vallan alaisuudessa

Xi Jinpingin aate uuden aikakauden sosialismista kiinalaisin erityispiirtein ohjaa puolueen työtä yhdessä marxismi-leninisin, Mao Zedongin aatteen, Deng Xiaopingin teorian, ”kolmen edustajuuden” tärkeän aatteen ja tieteellisen kehitysnäkemyksen rinnalla.

Kohti kaunista ja vahvaa Kiinaa

- Kiinan unelma
 - 2021 KKP 100 v ja kohtalaisen hyvinvoiva yhteiskunta
 - 2049 kansantasavalta 100 v
- ”Kaunis Kiina” 2035
 - Sosialistinen modernisaatio
 - Ympäristön tilan parantaminen
 - Pehmeän voiman kasvattaminen
- ”Vahva Kiina” 2050-luvulla
 - Johtava valtio maailmassa
 - Maailmanluokan asevoimat

Ei poliittista reformia

- Poliittisen järjestelmän reformia ei mainittu
- Perustuslaillisuutta ei mainittu
- Oikeusvaltio on sosialistinen oikeusvaltio
- Demokratia on neuvoa-antavaa demokratiaa ja demokraattista sentralismia
- Kokonaisvaltainen kansallinen turvallisuus
 - Luotava puhdas internet
 - Taisteltava infiltraatiota ja sabotaaseja, väkivaltaa ja terrorismia, etnistä separatismia ja uskonnollista ekstremismia vastaan

Kohtalonyhteys ja silkkitiet

- Kansainvälisen ympäristön rauhanomaisuus ja kansainvälisen järjestelmän vakaus
- Ihmiskunnan kohtalonyhteys, keskinäinen hyöty, omien etujen ja yhteisen hyödyn tasapaino, kulttuuristen ja poliittisten eroavaisuuksien hyväksymiseen pohjautuva harmonia
- Uudenlainen valinnanmahdollisuus maille, jotka haluavat kehittyä nopeasti ja säilyttää kansalliset erityispiirteensä
- Silkkitie-hankkeet (BRI)

Ihmisten halu elää kaunista elämää

- Tuotanto ei ole tasapainossa tarpeiden kanssa
- Tuotteiden laatu on alhainen
- Innovaatiokyky on heikko
- ”Asunnot ovat asumista eikä keinottelua varten”

- Syvennetään valtionyritysreformia, finanssijärjestelmän reformia, korkojen markkinaperusteisuuden johtavaa reformia

- ”loppuunsaatetaan” 57, ”syvennetään” 40, ”suunnitellaan kokonaisvaltaisesti” 20

Xi Jinpingin asema

- Sisäiset ja ulkoiset epävarmuustekijät edellyttävät vahvaa = keskitettyä johtoa
- Ei yksinvaltiias, ei toinen Maon jälkeen
- Ei nimettyä seuraajaa
- Ei heilutettu käytäntöjä
- 20. puoluekokous 2022 = ??

Mitä seuraavaksi?

- Puolueen sisäinen (ideologinen) kuri tiukkenee
- Puolueen valta leviää (uudelleen) kaikille sektoreille
- Kansallisen turvallisuuden ja vakauden korostamisen nimissä kansalaisyhteiskunnan liikkumatila supistuu entisestään
- Taloudessa tehdään reformeja mutta ilman riskejä ja valtion johtoasemaa pienentämättä
- Haetaan tilaisuuksia arvovallan (retorisille) osoituksille
- Silkkitie-hankkeisiin panostaminen jatkuu ja lisääntyy
- Vältetään kansainvälisen tilanteen kriisiytymistä

Miltä näyttää reformintamalla puoluekokouksen jälkeen?

Kiina-tietoisku 2017

Kiinan talousuudistuksia

- 1980- ja 90-luku runsaasti reformeja
- 2001 WTO-jäsenyys
- 2003-2015 pankkilainojen ja talletusten korot
- 2005- valuuttakurssi
- 2006- lisätty sijoitusmahdollisuuksia Kiinan (ja Kiinasta) rahoitusmarkkinoille
- 2016 Yhdenlapsen sääntö

Tavoitteet ohjaavat tulevaa reformipolitiikkaa?

- 2020: Kiina tulee olemaan kohtuullisen vauras yhteiskunta.
 - BKT:n 6,5 %:n kasvatavoite ohjaa talouspolitiikkaa ja on vaikea nähdä tavoitteen vaarantavia reformeja lähiaikoina.
 - Epätodennäköisempi vaihtoehtotulkinta: Koska kasvatavoitetta ei mainittu, siitä joustetaan, mikä antaisi enemmän tilaa uudistuksille.
- Teollisuuden jalostusastetta pyritään nostaa
 - 2025 Made in China (laaja hanke, mutta 10 korkean teknologian toimialaa spesifioitu).
 - 2030 tekoäly, tavoitteena olla alalla johtava maa.
 - 2035 Kiinasta innovaatioiden kärkimaa.
- 2035: Suuri keskiluokka, pienemmät varallisuuserot, ympäristöongelmat vähäisempiä.
- 2050: Johtava globaali valtio.

Valtionyhtiöiden reformi – tekeillä lähinnä isompia yrityksiä

■ Tausta:

- Kiinassa on edelleen noin 150 00 valtion (tai paikallishallinnon) omistamaa yritystä.
- Valtion yritysten tiedetään olevan yksityisiä tehottomampia, ja osa niistä on ns. zombieyrityksiä, ja osa toimii ylikapasiteettisektorilla.
- Yrityksillä käytännössä valtion takuu ja ne saavat edullista lainaa.
- IMF arvioi, että SOE reformi vauhdittaisi kasvua 0,4 prosenttiyksiköllä vuosittain.

■ Tilanne:

- Vähäisiä reformeja.
- Yrityksiä on niputettu isommiksi kokonaisuuksiksi.
- Yksityistä rahaa valtion yrityksiin (mixed ownership reform, 50 yritystä).
- Ylikapasiteetin purkamista yritetään.

■ Näkymät:

- Merkittävien reformien tekeminen vaikeaa, sillä valtionyhtiöt. voimakkaita vaikuttajia etenkin paikallistasolla. Merkittävien uudistusten toteuttaminen ei näköpiirissä.
- Pelkona yksityisen sektorin toiminnan vaikeutuminen.

Ympäristöongelmiin puuttumisessa valon pilkahduksia

■ Tausta:

- Ilma, vesi ja maaperä monin paikoin saastunutta.

■ Tilanne:

- Viimeisen 10 vuoden aikana useita toimia tilanteen parantamiseksi, mutta ympäristöongelmat ovat pikemminkin pahentuneet.
- Viime aikoina rangaistuksia on kiristetty, valvontaa tiukennettu ja tarkastuksia lisätty. Lisäksi tehtaita on siirretty ja myös suljettu sekä verotuksella on pyritty suuntaamaan kulutusta esim. pienempi päästöisiin autoihin.
- Tänä vuonna asenne ympäristöongelmien hoitamiseen muuttunut jämäkemmäksi.

■ Näkymät:

- Puoluekokouksessa ympäristöasiat olivat esillä mikä toivottavasti viittaa siihen, että ne ovat korkealla prioriteettilistalla.
- Muutos parempaan käynnissä?

Rahoitussektorin modernisointi ja avaaminen – uudistukset etenevät

■ Tausta:

- Siirtymä suunnittelusta markkinatalouteen on kesken ja keskuspankkipolitiikka kaipaa lisää selkeyttä.
- Paljon pieniä askeleita sektorin avaamiseksi.
- Rahoitussektorin riskit kasvaneet (velka, varjopankkisektori yms.).

■ Tilanne:

- Sääntelyä ja valvontaa reilusti lisää. Sijoittajien ymmärrystä riskeistä pyritään lisäämään.
- Ulkomaisia suoria sijoituksia rahoitussektorille vapautetaan.

■ Näkymät:

- Pääomaliikkeiden vapauttamisesta täysin ei enää juuri puhuta, mutta rajoitteisiin luodaan luultavasti jatkossakin lisää aukkoja (eli sijoitusmahdollisuudet lisääntyvät).
- Keskuspankin pääjohtaja vaihtuu lähikuukausina. Jatkaako uusi pääjohtaja uudistusmielisellä linjalla?

Yhden lapsen politiikan lopettaminen – vauvabuumi jäi vaisuksi

■ Tausta:

- Yhden lapsen politiikka käyttöön 1979, paljon poikkeuksia.
- Demografia vääristynyt.

■ Tilanne:

- Kahden lapsen politiikka vuoden 2016 alusta.
- Lapsia on syntynyt virallisia odotuksia vähemmän.
- 17,5 miljoonaa vuonna 2015, ja 18,5 miljoonaa vuonna 2016 ja arviolta 19-20 miljoonaa 2017.
- Ihmiset ovat tottuneet yhteen lapseen, kaupunkilaistuneet perheet eivät välttämättä halua lainkaan lapsia. Naisten työura kärsii. Lasten kasvatusta ei ole halpaa, ja osa kokee, ettei ole varaa hankkia toista lasta.

■ Näkymät:

- Edessä luopuminen kokonaan lapsisääntelystä.

Eläkeikäuudistus – tulossa 2020-luvulla

- **Tausta:**

- Eläkeikä on varsin matala 60 miehillä ja 55 naisilla (tai jopa 50).

- **Tilanne:**

- Keskustelu eläkeiän korottamisesta on viime vuosina aktivoitunut.
- Vuonna 2016 ”työvoimaministeri” arvioi nykyiset eläkeiät vanhanaikaisiksi ja että eläkeuudistus on valmisteilla ja se viimeistellään vuonna 2017.

- **Näkymät:**

- Ei tainnut ehtiä valmiiksi vielä 2017.
- Joka tapauksessa muutos tehdään hyvin hitaasti.
”Työvoimaministeri” arvioi vuonna 2016, että eläkeiät alkavat nousta vuonna 2022 hyvin hitaasti niin, että sekä naisten että miesten eläkeikä olisi 65 vuoteen 2045 mennessä.

Asumisoikeusjärjestelmän (hukou) uudistus – hidasta etenemistä

■ Tausta:

- Asumisoikeusjärjestelmä määrittää kotipaikkakunnan.
- Asumisoikeuden siirto toiselle paikkakunnalle vaikeaa.
- Julkiset palvelut sidottu asumisoikeuspaikkakunnalle.

■ Tilanne:

- 2010-luvulla paljon pienehköjä muutoksia.
- Viime vuosina isot kaupungit ovat myöntäneet asumisoikeuksia tiukat ehdot täyttäneille siirtotyöläisille.
- Myös julkisia palveluja on ollut jollain alueilla tarjolla siirtotyöläisille.

■ Näkymät:

- Hidas eteneminen jatkunee, mutta suurilla kaupungeilla suunnitelmia rajoittaa asukasmäärää, minkä arvellaan olevan yksi tekijä Pekingin viimeaikaisten siirtotyöläisten häätöjen taustalla.

Maareformi – ei mittään

■ Tausta:

- Maatalousmaa on kollektiivisesti kyläyhteisöiden, muu maa on valtion. Yksityisillä on vain määräaikaista maan käyttöoikeuksia.
- Maaseudulla oikeus maahan on monesti potentiaalisesti arvokkain omaisuuserä, mutta sen myyminen/vuokraaminen on ollut vaikeaa tai mahdotonta.

■ Tilanne:

- Erilaisia kokeiluja vuosikaudet.
- Viime vuosina kokeilut keskittyneet siihen, että kollektiivit voisivat vuokrata maatalousmaata yrityksille.

■ Näkymät:

- Maatalousmaan vuokrauskokeilut jatkuvat näillä näkymin 2018 loppuun. Suuria muutoksia ei näköpiirissä.
- Myös muissa siirtymätalousmaissa maareformien toteuttaminen on kestänyt hyvin pitkään.

Julkisen talouden reformi – matelee eteenpäin

■ Tausta:

- Keskus kerää puolet tuloista, mutta alueille on määrätty 85% julkisista menoista.
- Alueet pyrkivät kasvutavoitteisiinsa kaikin keinoin, budjetin ulkopuolisia ”piilomenoja” ja velkaongelma.
- Alueet eivät juuri voi vaikuttaa tuloihinsa, pl. maa-alueiden myyntitulot.

■ Tilanne:

- Suunnitelma on siirtää vuoteen 2020 mennessä osa alueiden menoista keskukselle, ja selkeyttää keskuksen ja alueiden välisiä vastuita. Julkisen talouden läpinäkyvyyttä pyritään lisäämään.

■ Näkymät:

- Uudistus vaikuttaa etenevän.

Ideologia ja puolueen roolin korostaminen – huolestuttaa

■ Tausta:

- Puolueen, sen perinteiden sekä ideologian merkitystä on alettu korostaa huomattavasti aiempaa enemmän.
- Presidentti Xiin mukaan puolueen roolia kasvatetaan yhteiskunnan joka saralla, eikä minkään anneta uhata puolueen valtaa.

■ Tilanne:

- Puolueideologian opetusta kouluihin.
- Viime aikoina yrityksissä olevien puoluekomiteoiden roolia on pyritty kasvattamaan. Koskee myös yksityisiä ja ulkomaisia yrityksiä.

■ Näkymät:

- Kärsiikö tähän asti varsin käytännönläheinen talouspolitiikka?
- Sosialistinen markkinatalous, jatkossa enemmän painoa sosialismille?

Lopuksi

- Lähivuosina reformirintamalla edettäneen hitaasti.
- Vuoden 2020 jälkeinen aika näyttää tällä hetkellä reformien valossa toiveikkaammalta.
- Pitkällä aikavälillä Kiinan talouskasvu kuitenkin hidastuu, yleisesti ottaen uudistuksille paras hetki olisikin nyt, eikä myöhemmin.
- Taloustilanteen voimakkaat muutokset voivat pakottaa uudistuksiin nopeammalla aikataululla.

Kiitos!

Kiina-tietoiskun videotallenne ja esitykset ovat katsottavissa sivuillamme osoitteessa <http://www.bofit.fi> tilaisuuden jälkeen.

BOFIT

SUOMEN PANKIN
SIIRTYMÄTALOUKSIEN
TUTKIMUSLAITOS

www.bofit.fi

[@BOFITresearch](https://twitter.com/BOFITresearch)